

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

69.

KURJER LITIEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 30-го Августа — 1838 — Wilno. Wtorek. 30-go Sierpnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 21-го Августа.

4-го числа Государь Императоръ изъ Крейта изволилъ отправиться въ Мюнхенъ, куда Его Величество Король прибылъ въ тотъ же день, для принятія Государя. — На другой день, Государь Императоръ, въ сопровожденіи Короля, осматривалъ все примѣчательности сей столицы: картинную галерею стагуй древнихъ и нынѣшнихъ временъ и вновь возводимый Королемъ дворець. — Обѣдь была у Короля. — Вечеромъ Его Величество изволилъ быть въ театрѣ.

6-го числа, въ день Преображенія Господня, и рожденія Ея Высочества Великой Княжны Марии Николаевны, Государь Императоръ изволилъ быть у обѣди въ Греческой церкви, а потомъ присутствовалъ у смотра войскъ, составляющихъ гарнизонъ Мюнхена, послѣ котораго отправился обратно въ Крейтъ, куда и прибылъ благополучно того же числа, въ шесть часовъ по полудни.

О пребываніи Его Императорскаго Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича въ Эмсъ, съ 26 Іюля (7 Августа) по 2 (13) Августа.

Съ 28-го Іюля, Его Императорское Высочество началъ пользованіе свое минеральными водами. Погода стоитъ самая благоприятная. Государь Цесаревичъ чувствуетъ себя весьма хорошо, и ежедневно, сверхъ обыкновенныхъ утреннихъ и вечернихъ прогулокъ пѣшкомъ, изволилъ ѣздить кататься по окрестностямъ, или въ экипажѣ, или въ верхомъ.

На другой день прибытія Государя Наслѣдника въ Эмсъ, всѣ Русскіе подданные, находящіеся здѣсь, на водахъ, имѣли счастье представляться Его Императорскому Величеству. (С. П.)

Высочайшія Грамоты.

I.

Королевскому Датскому Чрезвычайному Посланнику и Полномогному Министру, Графу Блону.

Искреннее усердіе, съ коимъ вы при долговременномъ пребываніи въ Россіи способствовали къ сохраненію дружественныхъ сношеній Нашихъ съ Его Величествомъ Королемъ Датскимъ, и отличныя заслуги, вновь оказанныя вами во время присутствія въ Копенгагенѣ Любезнѣйшаго Сына Нашего Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Наслѣдника Цесаревича, приобрѣли вамъ полное право на истинную Нашу признательность. Въ ознаменованіе оной, Мы пожаловали васъ Кавалеромъ Ордена Св. Апостола Андрея Первозваннаго, знаки коего при семъ препровождаемъ, пребываемъ вамъ благодарны.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ Теплицѣ.
15-го Іюля 1838 года.

II.

Нагальнику Инженеровъ Дѣйствующей Арміи, Нашему Генералъ-Лейтенанту Дену.
Одлачно-ревностные и пусынные труды ваши

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 21-go Sierpnia.

Дня 4 Сierpnia, CESARZ JEGO MOŚĆ z Kreuth wyjechał do Monachium, dokąd Jego Królewska Mość przybył tegoż dnia, dla przyjęcia NAJJAŚNIEJSZEGO PANA. — Nazajutrz, CESARZ JEGO MOŚĆ, w towarzystwie Króla, oglądał wszystkie osobliwości tej stolicy: galeryą obrazów, galeryą posągów starożytnych i nowszych czasów i nowo stawiany przez Króla pałac. — Obiad był u Króla. — Wieczorem CESARZ JEGO MOŚĆ raczył być na teatrze.

Дня 6-го, в день Преміеніа Па́нского, и народин Jej Wysokości WIELKIEJ XIEŻNICZKI MARII NIKOLAJEWNY, CESARZ JEGO MOŚĆ raczył być na Mszy Świętej w kościele Greckim, a potem był obecnym na przegładzie wojsk, składających garnizon Monachium, po którym udał się na powrót do Kreuth, dokąd przybył szczęśliwie tegoż dnia, o godzinie szóstej wieczorem.

О pobycie JEGO CESARSKIEJ WYSOKOŚCI PANA NASTĘPCY CESARZEWICZA w Ems, od 26-go Lipca (7-go Sierpnia) do 2-go (13) Sierpnia.

Od 28-go Lipca, Jego CESARSKA WYSOKOŚĆ rozpoczęła swoją kuracyą wodami mineralnemi. Pogoda trwa przyjemna. CESARZEWICZ JEGO MOŚĆ czuje się bardzo dobrze, i co dzień, oprócz zwykłych rannych i wieczornych przechadzek, przejeżdża się po okolicach, w pojeździe albo konno.

Nazajutrz po przybyciu CESARZEWICZA JEGO MOŚĆ do Ems, wszyscy poddani Rosyjscy, tu znajdujący się dla używania wód, mieli szczęście przedstawiać się Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI. (P. P.)

NAJWYŻSZE DYPLOMATY.

I.

Królewskiemu Duńskiemu Nadzwyczajnemu Posłowi i Pełnomocnemu Ministrowi, Hrabie Blom.

Prawdziwa gorliwość, z jaką przez długi pobyt wasz w Rosyi przykładaście się do zachowania przyjaźielskich stosunków Naszych z Najjaśniejszym Królem Duńskim, i odznaczające się zasługi, nowo okazane przez was w czasie obecności w Kopenhadze Najukochańszego Syna Naszego JEGO CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEGO XIECIA NASTĘPCY CESARZEWICZA, zjednały wam zupełne prawo do prawdziwej Naszej wdzięczności. Dla jej oznamionowania, Mianowaliśmy was Kawalerem Orderu Sw. Apostoła Andrzeja Pierwszego Wzwaną, którego znaki, przy niniejszym przesyłając, zostajemy ku wam przychylni.

Na autentyku Własną Jego CESARSKIEJ MOŚĆ ręką podpisano:

W m. Toplitz.
15-go Lipca 1838 roku.

NIKOŁAJ.
(P. P.)

II.

Naczelnikowi Inżynierów Armii Działającej, Naczelnemu Jenerał-Porucznikowi Denowi.
Odznaczające się gorliwością i niezmordowane pra-

по завѣдыванію работами въ крѣпостяхъ Западнаго Инженернаго Округа, всегда обращали на васъ особенное вниманіе Намѣ, и нынѣ съ особеннымъ удовольствіемъ Мы лично удостовѣрились съ сколь неимоверною быстротою, примѣрною тщательностію и отличными во всѣхъ отношеніяхъ успѣхомъ приводятся къ окончанію, подъ непосредственнымъ надзоромъ вашимъ, всѣ обширныя работы, въ тѣхъ крѣпостяхъ производимыя.

Желаю изъять вамъ полную признательность Наму за столь полезныя труды ваши, Всемилостивѣйше жалуемъ васъ Кавалеромъ Ордена Святаго Благовернаго Великаго Князя Александра Невскаго, знаки коего при семъ препровождая пребываемъ къ вамъ Императорскою Нашею милостію благосклонны.

На подлинныхъ Собственной Его Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ Г. Варшавѣ.
19-го Іюля 1838 года.

(Снб. В.)

Въ воздаяніе отличо-ревностной службы, состоящаго при Намѣстникѣ Царства Польскаго вѣдомства Министерствъ Иностранныхъ Дѣлъ Статскаго Совѣтника, въ званіи Камергера Двора Его Величества Князя Козловскаго, Всемилостивѣйше пожалованъ онъ въ Дѣйствительные Статскіе Совѣтники.

— Въ воздаяніе отличо-усердной и ревностной службы, Всемилостивѣйше пожалованы: Директоръ Канцеляріи Главнокомандующаго Дѣйствующею Арміею, Статскій Совѣтникъ Яновизъ, и состоящій въ должности Полевого Генераль-Аудиторіата оной Арміи, 5-го класса Григорьевъ, въ Дѣйствительные Статскіе Совѣтники. (С. П.)

— Высочайшимъ Указомъ отъ 12 минувшаго Іюля нижепоименованные чиновники, выслужившіе въ настоящихъ чинахъ узаконенные сроки, Всемилостивѣйше пожалованы: Надворные Совѣтники: Ценсоръ Виленскаго Ценсурнаго Комитета Иванъ Де-Невъ, Экстраординарный Профессоръ Казанскаго Университета Михаилъ Грацинскій; 7 класса Старшій Вѣлостокскій Областный Контролеръ Людвигъ Ляховизъ, Гродненскій Губернскій Контролеръ Петръ Васильевъ, въ Коллежскіе Совѣтники; бывшій Предсѣдатель Кобринскаго Городоваго Комитета Титулярный Совѣтникъ Иванъ Видацкій, въ Коллежскіе Ассесоры.

— Другимъ Высочайшимъ Указомъ, отъ того же числа нижепоименованные чиновники выслужившіе, въ настоящихъ чинахъ узаконенные сроки, Всемилостивѣйше пожалованы: Надворные Совѣтники: Уѣздные Врачи: Ливенскій Лука Комарницкій, Бобрускій Готфридъ Поль, Старшій Помощникъ II-го Отдѣленія Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи Францискъ Малевскій, Подольскій Губернскій Казенныхъ дѣлъ Стрѣльчій Андрей Рыбичскій и числившійся при Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ Александръ Яновскій, въ Коллежскіе Совѣтники; Ровенскій Уѣздный Казначей 7-го класса Степанъ Лукинскій въ 6-й классъ.

— Государственный Совѣтъ, въ Соединенныхъ Департаментахъ Законовъ и Экономіи и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ представленіе Р. Министра Народнаго Просвѣщенія относительно вычета за чины и патенты съ чиновниковъ ученой и учебной частей, и находя предположенія его Министра основательными, мнѣніемъ положило постановить по сему предмету слѣдующія правила: 1) Съ Академиковъ и Адъюнктовъ Академіи Наукъ, съ Профессоровъ и Адъюнктовъ Университетовъ, Главнаго Педагогическаго Института и Рижскаго Лицея, а равно съ Профессоровъ и Лекторовъ Университетовъ и Лекторовъ Лицея Князя Безбородко и Демидовскаго, производить, по утвержденіи ихъ въ сихъ званіяхъ, вычетъ за присвоенные онымъ чины и за патенты на общемъ основаніи, если получающіе таковыя званія не достигли еще тѣхъ чиновъ. 2) Опредѣляющихся въ учебныя, или ученыя должности съ учеными степенями, утверждать въ предоставленныхъ тѣмъ степенямъ чинахъ и подвергать вычету за сіи чины и за патенты въ такомъ только случаѣ, когда по должностямъ присваиваются имъ нисшіе противъ ученыхъ степеней классы. Мнѣніе сіе Высочайше утверждено 19 Іюля. (С. В. N. 40).

— Высочайшимъ указомъ, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, даннымъ Придворной Канторѣ Іюля (15 (27), Всемилостивѣйше повелѣно Члена Герольдіи Царства Польскаго, Статскаго Совѣтника Эдуарда Нѣловскаго, зачислить по прежнему въ званіи Камергера Двора Е. И. В.

— Правленіе Россійскаго Общества для застрахованія пожизненныхъ и другихъ срочныхъ доходовъ и денежныхъ капиталовъ обращалось къ Р. Министру Внутреннихъ Дѣлъ, съ просьбою объ исхода-

ce wasze w zawiadywaniu robotami w twierdzach Zachodniego Okręgu Inżynieryi, zawsze zwracały na was szczególną uwagę Naszę, a teraz ze szczególnemъ zadowoleniemъ особіе переконались съ какъ трудною до вѣрности скоростью, wzorową starannością i odznaczającymъ się we wszystkichъ wzglęдахъ skutkiemъ przy prowadzającъ się do końca, pod bezpośrednimъ dozoremъ waszymъ, wszystkie obszerne roboty, w tychъ twierdzachъ wykonywane.

Chcącъ oświadczyć wamъ zupełną Naszę wdzięczność за такъ pożyteczne prace wasze, Najtąskawiej Mianujemy was Kawaleremъ Orderu Świętego Prawowiernego Wielkiego Xiążęcia Alexandra Newskiego, którego znaki przytémъ przesyłającъ, zostajemy ku wamъ Cesarzką Naszą łaską przychylni.

Na autentyku Własną Jego Cesarzkiej Mości ręką podpisano:

W Warszawie.
19-go Lipca 1838 r.

NIKOLAJ.
(G.S.P.)

W nagrodę odznaczającą się gorliwością służby, zostający przy Namiestniku Królestwa Polskiego, wiodzący Ministeriumъ Spraw Zewnętrznych, Radzca Stanu, Szambelan Dworu Jego Cesarzkiej Mości, Xiąże Kozłowski, Najtąskawiej mianowany Rzeczywistymъ Radzcą Stanu.

— W nagrodę odznaczającą się gorliwością służby, Najtąskawiej mianowani: Dyrektorъ Kancellaryi Głównodowodzącego Działającą Armią, Radzca Stanu Janowicz, i zostający wъ obowiązku Polowego Generalnego Audytoryatu tej Armii, 5-ej klasy Hryhorjew, Rzeczywistymi Radzcami Stanu. (P.P.)

— Przez Najwyższy Ukazъ pod dnemъ 12-m przeszłego Lipca, niżej wyrażeni urzędnicy, którzy wysłużyli wъ terażniejszychъ rangachъ prawemъ przepisane okresy, Najtąskawiej mianowani: Radzcy Dworu: Cenзоръ Wileńskiego Komitetu Cenzury Jan De-Nève, Nadzwyczajny Professorъ Uniwersytetu Kazańskiego Michał Gracinski, 7-ej klasy Starszy Białostocki Kontrolerъ Obwodowy Ludwikъ Lachowicz, i Grodzieński Kontrolerъ Gubernialny Piotrъ Wasiljew, Radzcami Kollegialnymi; były Prezydentъ Kobryńskiego Komitetu Miejskiego Radzca Honorowy Janъ Widacki, Assesoremъ Kollegialnymъ.

— Przez inny Najwyższy Ukazъ pod tymъ же dnemъ, niżej wyrażeni Urzędnicy, którzy wъ terażniejszychъ rangachъ wysłużyli prawemъ zakreślone terminy, Najtąskawiej mianowani: Radzcy Dworu: Powiatowi Medycy: Liwieński Łukasz Komarnicki, Bobrujski Gotfrydъ Pohl, Starszy Pomocnikъ II-go Oddziału Własnej Jego Cesarzkiej Mości Kancellaryi Franciszekъ Malewski; Podolski Gubernialny Strapczy Spraw Skarbowychъ Andrzejъ Rybicki i liczący się przy Ministeriumъ Spraw Wewnętrznychъ Alexanderъ Janowski. Radzcami Kollegialnymi; Rowieński Powiatowy Podskarbi 7-ej klasy Stefanъ Łuczynski podniesiony został do 6-j klasy.

— Rada Państwa, na Połączonychъ Departamentachъ Praw i Ekonomii i na Powszechnémъ Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie Р. Ministra Narodowego Oświecenia względnie potrącenia za rangi i patenta zъ urzędnikówъ wydziału uczonego i szkolnego, i znajdującъ projektъ tego Р. Ministra dostatecznymi, przezъ opinią zamierzyla postanowić wъ tej rzeczy prawidła następujące: 1) Od Akademikówъ i Adjunktówъ Akademii Naukъ, Professorówъ i Adjunktówъ Uniwersytetówъ, Głównego Instytutu Pedagogicznego i Liceumъ Ryszeliwskiego, również od Prozektorówъ i Lektorówъ Uniwersytetówъ i Lektorówъ Liceowъ Xięcia Bezbородко i Demidowskiego, potrącenie за nadane imъ rangi i за patenta на powszechnej osnowie, jeżeli otrzymujący takie nazwanie nie osiągnęli jeszcze tychъ rangъ. 2) Naznaczanychъ do szkolnychъ albo uczonekъ obowiązkówъ zъ uczonymi stopniami, utwierdzać wъ przywiązanychъ do tychъ stopni rangachъ i podciągającъ do potrącenia за te rangi i за patenta wъ takimъ tylko zdarzeniu, kiedy wъ obowiązkachъ przyswajają się imъ niższe wъ porównaniu do uczonekъ stopniowъ klasy. Opinia ta Najwyżej została utwierdzona 19-go Lipca. (G. S. N. 40).

— Przez Najwyższy Ukazъ, zъ Własnoręcznymъ Jego Cesarzkiej Mości podpisemъ, danymъ Kantorowi Dworu 15-go Lipca (27), Najtąskawiej rozkazano Członka Герольдіи Królestwa Polskiego, Radzcą Stanu Edwarda Niemojewskiego, zaliczyć podawnemu wъ poczetъ Szambelanówъ Dworu Jego Cesarzkiej Mości.

— Zarządъ Rossyjskiego Towarzystwa dla assekrowania dożywcotnichъ i innychъ terminowychъ dochodówъ i pieniężnychъ kapitałówъ udawałъ się do Р. Ministra Spraw Wewnętrznychъ, zъ prośbą o wyjednanie mu dozwolenia

тайствованіи оному дозволенія страховать пенсїи въ пользу рекрутъ. Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ представлялъ о семъ Комитету Гг. Министровъ, по положенію коего 7-го минувшаго Іюня Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ, испрашиваемое Обществомъ дополненіе къ уставу его 1835 года, на основаніи 52 § онаго, допустить въ слѣдующемъ видѣ: „Обществу дозволяется страховать пенсїи въ пользу рекрутъ, по желанію ихъ самихъ, пожитниковъ и вообще разныхъ начальствъ и ведомствъ, отдающихъ ихъ на службу, съ тѣмъ, что за каждые два рубля единовременнаго взноса, платимаго Обществу при вступленіи рекрута въ службу, ему будетъ выдаваема, изъ суммъ Общества, по выслугѣ положенныхъ лѣтъ, въ гвардіи 22, а въ арміи 25 лѣтъ, пожизненная пенсїя по одному рублю ежегодно; но вообще страхованіе на семъ основаніи пенсїи совершенно зависитъ отъ добровольнаго на то согласія самихъ рекрутъ, или тѣхъ, кои отдають ихъ въ службу.“ (С. В. N. 36).

— По известіямъ, полученнымъ изъ разныхъ Губерній, о состояніи хлѣбовъ и травъ въ истекшемъ Маѣ мѣсяцѣ, видно, что холода, вѣтры и засуха въ нынѣшнюю весну большею частію препятствовали успѣшному восходу озимаго хлѣба и произрастенію травъ; но во многихъ мѣстахъ наступившая теплая погода съ дождями, подавала надежду на поправленіе ихъ. Равномерно изъ многихъ мѣстъ получаютъ замѣчанія, что трава выросла низка и рѣдка, именно по возвышеніямъ отъ засухи, и потому опасаются скудости въ сѣнѣ. На такіе замѣчанія, можно сказать, что на низменныхъ и сырыхъ мѣстахъ, нынѣ травы хороши, а какъ съ Іюля стали перепадать дожди почти всюду, то можно надѣяться, что подростъ отавы, или второе сѣно, будутъ изобильны, и недостатокъ въ кормахъ не будетъ очень ощутителенъ. (О. Г. Ц. П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Г е р м а н і я.

Мюнхенъ, 23-го Августа.

Слышно, что Ея Величество Императрица Всероссийская выѣдетъ изъ Крейта въ Фридрихсгафенъ и оттуда возвратится въ Берлинъ.

Крейтъ, 22-го Августа.

Вчера обѣдали съ Ихъ Величествами Императоромъ и Императрицею Россійскими, Е. Вел. нашъ Король, Е. К. Выс. Кронпринцъ Пруссійскій, Е. К. Выс. Принцъ Карлъ, Ея Вел. Герцогиня Браганцкая и проч. Поелику вчера была непріятная погода, то высокія особы опять послѣ обѣда возвратились въ Тегернзе. Государь Императоръ большую часть дня занимается въ своихъ покояхъ, а Ея Величество при хорошей погодѣ, по употребляемому сывороточному пользованію, прогуливается утромъ пѣшкомъ въ долину, а только ѣздитъ иногда по полудни. Число проживающихъ здѣсь иностранцевъ очень значительно. (С. С.)

П р у с с і я.

Познанъ, 20-го Августа.

Со всѣхъ сторонъ слышны жалобы на безпрерывные почти дожди и сырой воздухъ, приводящіе хозяевъ въ опасеніе, что уборка хлѣба, недавно предвѣщавшая обильную жатву, встрѣтитъ большое препятствіе. Къ несчастью большая часть жатвы уже пропала и если вскорѣ не переменится погода, то могутъ случиться самыя пагубныя послѣдствія.

— Объявлена прокламація къ здѣшнимъ жителямъ, чтобы для успѣшнаго пособія бѣднымъ, именно съ наступающею зимою, открыть *рабочій домъ*, въ которомъ бы съ 15 Ноября по 15 Марта, каждый бѣдный и неимѣющій занятія, безъ различія пола и возраста, по своимъ силамъ находилъ работу, а слѣдовательно и жилище въ теплыхъ квартирахъ при достаточномъ и приличномъ продовольствіи и еще по мѣрѣ занятія получалъ бы остатки отъ содержанія наличными. — Съ рабочимъ домомъ, будетъ также соединено *заведеніе для береженія малыхъ дѣтей*, въ которомъ бы малые дѣти родителей занятыхъ работами, подъ присмотромъ учителя, обучались и упражнялись въ легкихъ ручныхъ работахъ. (С. С.)

А в с т р і я.

Инсбрукъ, 12-го Августа.

Во время принятія присяги, Императоръ, обращаясь къ штатамъ и здѣшнимъ Депутатамъ, съ искреннею и отеческою милостію сказалъ слѣдующія слова: „Съ радостію прибылъ я къ вамъ, возлюбленные подданные мои, жители Тироля и Форарлберга. Эта торжественная присяга, которую штаты и представители ваши готовятся принести мнѣ, запечатлѣна у васъ, какъ и у отцовъ вашихъ, въ сердцахъ, столько разъ уже доказавшихъ вѣрность свою. Я принимаю вашу обѣту съ растроганнымъ сердцемъ, какъ некогда принимали ихъ мои предки и въ Божѣ до-

асекуровать пенсїе на rzecz рекрутовъ. P. Minister Spraw Wewnętrznych przedstawiał o tém do Komitetu PP. Ministrów, po którego postanowieniu nastąpił, 7-go przeszłego Czerwca, CESARZ Jego Mość Najwyżej rozkazać raczył, proszone przez Towarzystwo dopełnienie do jego ustawy 1835 roku, na podstawie 52 § tej ustawy, dozwolnić w brzmieniu następującem: „Towarzystwu „dozwala się assekurować пенсїе на rzecz рекрутовъ, „podług życzenia ich samych, obywateli i w ogólności „różnych zwierzchności i zawiadostw, oddających ich „do służby, z zastrzeżeniem, że za każde dwa ruble je- „dnorazowej opłaty, płaconej Towarzystwu przy wej- „ściu rekruta do służby, będzie mu wydawana, z summ „Towarzystwa, po wysłużeniu lat ustanowionych, w „gwardyi 22, a w armii 25 lat, dożywotnia пенсїа, по „jednym rublu corocznie; ale w ogólności assekurowa- „nie na tej podstawie пенсїи залежы zupełnie od dobro- „wolnego na to zgodzenia się samych рекрутовъ, albo „tych, którzy oddają ich do służby.“ (G. S. N. 39).

— Z otrzymanych z różnych gubernij doniesień o stanie zboż i traw w upłynionym maju, okazuje się, że zimno, wiatry i susza na wiosnę r. b. przeszkodziły по większej części dobremu wschodowi ozimin i wzrostowi trawy; w wielu jednak miejscach, nastąpiła później ciepła pogoda z deszczami, czyniła nadzieję poprawy urodzaju. Również dowiadujemy się z wielu miejsc, że w skutku posuchy, trawa wyrosła drobna i rzadka, mianowicie na miejscach górzystych; w skutek czego obawiają się niedostatku siana. Przeciwnie takim uwagom można powiedzieć, że po nizinach i miejscach wilgotnych, trawy teraz są piękne; że zaś od Lipca zaczęły kiedy niekiedy padać deszcze prawie wszędzie, przeto można mieć nadzieję, że potraw będzie obfity, a niedostatek nie będzie zbyt dotkliwym. (G. R. K. P.)

WІADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Н і е м с я.

Monachium, 23-го Sierpnia.

Слышачъ, że CESARZOWA JEJ Mość Rossyjska wyjeździe z Kreuth do Friedrichshafen, a stamtąd powróci do Berlina.

Kreuth, 22 Sierpnia.

Wczora u NAJJAŚNIEJSZYCH CESARSTWA ICH Mość Rossyjskich, obiadowali Król nasz, J. Kr. Wys. Xiążę następca Pruski, Jego Kr. Wys. Xiążę Karol, Jej Kr. Wys. Xiężna Braganza i inni. Ponieważ niepogoda nie dozwala przedsiębrać żadnej wiejskiej przejażdżki, przeto Wysokie Osoby по обіедzie powróciły do Tegernsee. CESARZ JEJ Mość wielką część dnia przepędza на pracowaniu w swych apartamentach, а CESARZOWA JEJ Mość przy pięknej pogodzie, używając kuracyi serwatkowej, rano przechadza się по долині, а tylko по południu używa niekiedy przejażdżki. Liczba bawiących tu cudzoziemców jest bardzo znaczna. (A. P. S. Z.)

П р у с с я.

Poznań, 20 Sierpnia.

Zewsząd dochodzą nas narzekania на ustawiczne prawie deszcze i wilgotne powietrze, przejmujące gospodarza wiejskiego obawą, że zbiór, nie dawno obfite rokujący plony, wielkiej dozna przeszkody. Niestety! wielka część żniwa już zginęła, а jeżeli powietrze się wkrótce nie zmieni, skutki nastąpią nader zasmucające.

— Ogłoszoną została odezwa do mieszkańców tutejszych, aby dla skutecznego ulżenia бѣднымъ, мianowicie z nadchodzącą zimą, obmyślono otwarcie *Domu roboczego*, któryby w zimowej porze od d. 15 Listopada do d. 15 Marca, zabezpieczyłъ каждой ubogiej i zatrudnienia niemającej osobie, bez różnicy pci i wieku, w stosunku jej sił, robotę, а w skutek tej, pobyt w ogrzanych izbach przy dostatecznym, ciepłym i dobrымъ pożywieniu, w miarę zaś jej pracy, jeszcze superatę z teje w gotowiźnie. — Z domem roboczym, ma byдъ zarazem połączony *Instytut pilnowania małychъ dziecекъ*, w którymby młodsze dzieci rodziców za zarobkiem idących, pod dozoremъ nauczyciela, miały naukę а zatrudnienie w lekkichъ pracachъ ręcznych. (G. C.)

А в с т р я.

Insbruck, 12 Sierpnia.

Przy składaniu hołdu, przemówił Cesarz w wyrazachъ ojcowskich i serdecznych, do stanów i deputatówъ krajowychъ: „Z radością przybyłem do was, moje kochane ludy Tyrolu i Vorarlbergu. Ta uroczysta przysięга wierności, którą mnie przez wasze stany i zastępcówъ składać macie, pochodzi, jakъ niegdyś u ojcówъ waszychъ, z serc, które tylokrotnej wierności dały dowody. Serce moje przyjmuje ją z témъ rzewnymъ rozczuleniemъ, z jakimъ ją przyjmowali moi Przodkowie i w Bogu spoczywający Ojciec. Takъ też i pozostanie! Pan kierujący losami państwъ, błogosławiłъ zawsze taki

чивающій) родитель мой. Всевышній, уравниющій судьбою Царствъ, благословилъ союзъ сей испосылавъ на всѣхъ васъ благіе дары свои и укрѣпалъ его тяжкими испытаніями. И такъ, друзья мои, я сохраняю къ вамъ отеческую привязанность завѣщанную мнѣ покойнымъ родителемъ моимъ; сохраните и вы въ тру правде вашихъ, чистоту нравовъ, древнюю върность вашу, силу и твердость духа, и переданное вамъ предками вашими, сыновнее доверіе къ покровительству вашего Монарха, и будьте увѣрены, собранные здѣсь штаты и представители, въ моей Императорской и отеческой милости и добродѣтели."

Послѣ сей рѣчи, растроганные слушатели громкими криками изъявили радость свою; за сими наступала глубокая тишина. Тогда Гр. Вильчекъ, исправляющій должность мѣстнаго верховнаго правителя, подошелъ къ ступенямъ трона и растроганнымъ, но яснымъ голосомъ принесъ Монарху благодареніе Тирольскихъ штатовъ.

— Въ назначенный день на принесеніе присяги въ вѣрноподданствѣ Австрійскому Императору, весь дворъ, по выслушаніи торжественнаго Богослуженія, отправился слѣдующимъ порядкомъ въ залу, называемую исполнскую: впереди шествовала Императрица со своимъ дворомъ; за нею шествовала Марія Луиза Герцогиня Пармская и Эрцъ-Герцоги: Францъ Карлъ, Іоанъ, Райверъ и Лудвигъ, и заняли мѣсто на приготовленномъ для нихъ возвышеніи, по правую сторону трона. Вслѣдъ за ними вошелъ Императоръ предшествуемый наследными чиновниками двора, которые несли регалии. Монархъ былъ окруженъ своими Адъютантами и высшими Государственными сановниками, и возселъ на приготовленный тронъ. Послѣ того Канцлеръ двора Графъ Инзаги, при окончаніи торжественнаго обряда, произнесъ рѣчь, въ коей припоминалъ Тирольцамъ ихъ вѣрность и приверженность къ престолу въ достопамятное время затруднительныхъ обстоятельствъ; припоминалъ также, какъ она 22 года тому назадъ, приносила вѣрноподданническую присягу родителю нынѣ царствующаго Монарха и окончила увѣреніемъ, что хотя присягу произнесутъ только сто человекъ, но повторятъ ее жаромъ 300,000 вѣрныхъ и искренно приверженныхъ къ трону Тирольцевъ и жителей Форарльберга.

— Кантата Г. Гансбахера, исполненная на канувъ принесенія присяги, заслужила похвалу знаменитыхъ особъ. Въ этотъ же день Лапперъ восхищалъ публику въ театрѣ. Придворный балъ былъ весьма великолѣпенъ; Императоръ пробылъ на ономъ цѣлый часъ. Его Императорское Велич. самъ вычалъ стрѣльбу въ цѣль; погода была ясная, а солнечные лучи, проникая сквозь легкіе туманы окружающіе вершины горъ, представляли очаровательный видъ.

— Вблизи Инсбрука, въ Галь, развалились два дома, въ которыхъ ночевали молодые горные стрѣлки, изъ числа коихъ 23 челов. засыпало обломками. Погребеніе этихъ несчастныхъ происходило торжественно, на другой день послѣ обряда присяги.

17-го Августа.

Императоръ съ Августѣйшею своею супругою, по окончаніи въ 8 часовъ въ придворной церкви богослуженія, на которомъ находились Ихъ Императорскія Величества, выехали изъ нашего города въ 9½ часовъ въ дальнѣйшій путь въ Миланъ. Жители Инсбрука провожали Монарха громкими восклицаніями. Эрцъ-Герцоги Францискъ Карлъ и Лудвигъ остались еще въ семь городъ, для осмотра находящихя здѣсь зведеній; Эрцъ-Герцогъ Іоанъ выехалъ еще прежде. (О.Г.Ц.И.)

Франція

Парижъ, 20-го Августа.

Послѣшное возвращеніе Принца Жуанвильскаго изъ лагеря подъ Люневилемъ, объясняетъ полученный имъ съ Королевскою подписью патентъ на чинъ Капитана фрегата и командира корвета *Créole*. Судно это стоитъ въ Брестѣ, имѣетъ 24 орудія и предназначено для усиленія эскадры, находящейся въ Мексиканскомъ заливѣ. Принцъ выдетъ 26-го с. м. въ Брестъ, откуда отправится въ Мексикъ. По первому извѣстію о приготовленіяхъ къ войнѣ съ Мексикою, Принцъ спѣшилъ съ отдаленныхъ морей, ходатайствуя о позволеніи участвовать въ экспедиціи подъ начальствомъ Контръ-Адмирала Бодень. Король не могъ отказать ему въ этомъ.

— Ночью съ 13 на 14 с. м. прибылъ въ Тулонъ пароходъ *le Vautour* съ извѣстіями изъ Алжира. Генералъ Генегекъ прибылъ въ этотъ городъ провоздомъ въ Оранъ, куда онъ отправляется для осмотра войскъ. Генералъ Гальбуа забѣжалъ въ Лакаль, осмотрѣлъ на пути укрѣпленные лагеря въ Дреанъ, Недшмеъ, Гуельмъ и Медѣсь-эль-Гаммаръ, а 1-го Августа принялъ начальство въ Константинъ. Изъ этой крѣпости выступили отъ 800 до 1,000 чел. для сбора слѣ-

звѣзекъ, общую всѣхъ помыслами, и ciężкіемі пробами мочней го utwierdził. Chcącъ затѣмъ, moi miłi, takъ byдъ waszymъ Ojcemъ, jakъ mój Ojciecъ przekazałъ Mi wasъ jakoъ swojeъ dzieci. Zachowajcie waszeъ uczucia religijne, wasząъ prostotęъ obyczajowъ, starodawnąъ wierność, siłę i wytrwałość, odwieczneъ synowskieъ zaufanie w o-piecie waszegoъ władcy i bądźcieъ zgromadzoneъ stany i reprezentanciъ Tyrolu i Vorarlbergu pewnymiъ mojejъ Cesarzskiej i ojcowskiejъ taski i życzliwości."

Учущіе найвысшегоъ розчуженія objawiło się po tejъ mowie, naprzódъ przezъ odgłosъ radości, a następnie przezъ głuchą ciszę, podczasъ której przystąpiłъ do podnożka tronu Hr. Wilczek, zastępa krajowegoъ Rządcy, i głosemъ rozczulonymъ, leczъ poważnymъ, składałъ Monarszeъ dzięki stanoówъ tyrolskich.

— Въ dniuъ przeznaczonymъ на uroczysteъ składanieъ przysięgi i hołdu Cesarzowi, dwórъ, po wysłuchaniu nabożeństwa, udałъ się następnymъ porządkiemъ do sali, zwanejъ ołbrzymią: naprzódъ szła Cesarzowa zeъ swoimъ dworemъ, następnie Arcy-Xiążkaъ Mariaъ Ludwikaъ Parmiska: tudzieżъ Arcy-Xiążkaъ, Franciszekъ, Karolъ, Janъ, Rajnery i Ludwikъ; wszystkieъ Dostojneъ Osobyъ zajęły mjejsca на przygotowanej dla nichъ wystawieъ po prawejъ stronie tronu; potemъ wszedłъ Monarcha, poprzedzanyъ przezъ dziełczychъ urzędnikowъ dworu, niesącychъ insygnia i otoczonyъ swemiъ Jenerał-Adjutantami i Wyższemiъ Urzędnikamiъ Państwa, zasiadłъ na tronie, poczemъ Kanclerzъ dworu Hrabiaъ Inzaghi zagałъ obchodъ uroczysty mową, w którejъ przypomniałъ Tyrolczykomъ ichъ wierność i poświęcenieъ się dla tronu w pamiętnychъ i przykrychъ okolicznościach; przywiódłъ imъ na pamięćъ jakъ przedъ 22 laty, składałiъ podobneъ hołdy Ojcuъ Paucjącegoъ dziśъ Monarchy, i skoniczyłъ zapewnieniemъ, żeъ luboъ przysięgaъ wykonanąъ będzieъ przezъ stoъ osóbъ, jednakъ powtórząъ ją zъ zapafemъ sercaъ 300,000 wiernychъ i gorącymъ przywiązaniemъ do tronuъ pałającychъ Tyrolczykowъ i mieszkancówъ Vorarlbergu.

— Kantata P. Gansbacher, wykonywana wъ przedwieczórъ składaniaъ hołdów, zyskała powszechneъ zadowolenie Naj-wyższychъ O-ob. Wъ tymъ dniuъ zachwycalъ Lanner public ność wъ театрѣ. Balъ dworskiъ byłъ naderъ świetny. Cesarzъ bawiłъ na nimъ przezъ godzinę. Strzelanie do celuъ rozpocząłъ samъ Monarcha; powietrzeъ byłoъ czyste, a promienieъ słoneczne, przechodząceъ przezъ lekkie mgły, otaczająceъ górъ, wierchołkiъ tworzyłyъ widokъ czarujący.

— Wъ blizkościъ Insbруku, wъ Hal, zapadłyъ dwa domy, wъ którychъ nocowaliъ młodziъ strzelceъ góralscy, i zъ nichъ 23 ludziъ gruzamiъ swemiъ zasypaly. Pogrзebъ tychъ nieszczęśliwychъ odbywałъ się uroczystieъ na długiъ dzieńъ po obrzędzieъ składaniaъ hołdu.

Dnia 17.

Cesarzъ zъ Dostojnąъ swąъ Małżonkąъ, wysłuchawszy nabożeństwa wъ kościeleъ dworskimъ o godzinieъ 8-ej, opuściłъ naszeъ miastoъ po 9½, udającъ się wъ dalsząъ podróżъ do Medyolanu. Ludnośćъ całegoъ Insbруkuъ żegnałaъ Monarchęъ głośnie mi okrzykami. Arcy-Xiążkaъ Franciszekъ, Karolъ i Ludwikъ zostaliъ tuъ jeszczeъ dlaъ oglądaniaъ znajdującychъ sięъ zakładowъ, zaśъ Arcy-Xiążeъ Janъ poprzedziłъ wъ podróżyъ N. Cesarza. (G.R.K.P.)

FRANCJA.

Paryżъ, dnia 20 Sierpnia.

Szybkiъ powrótъ Xiąciaъ Joinville zъ obozuъ podъ Lunewillemъ, objaśniaъ przedъwczoraъ podpisanyъ przezъ Królaъ patentъ, mocąъ któregoъ pomienionyъ Xiążeъ mianowanyъ zostałъ, jakoъ Kapitanъ Fregaty, dowódcąъ korwetyъ *Créole*. Statekъ tenъ stoi wъ Brest i maъ 24 działъ na swymъ pokładzieъ przeznaczonymъ zaśъ jestъ doъ wzmocnieniaъ eskaдры, stojącej wъ zatoceъ Meksykańskiej. Xiążeъ odjedzieъ okołoъ 20 b. m. do Brestu, zkądъ do Meksykuъ odpłynie. Naъ pierwsząъ wiadomośćъ oъ przygotowaniachъ doъ wojny zъ Meksykiemъ, spieszylъ Xiążeъ zъ morzaъ dalekich, błagającъ oъ pozwolenie, byъ mógłъ miećъ udziałъ wъ tejъ wyprawie, podъ dowództwemъ Kontr-Admiralaъ Baudin; Królъ nieъ mógłъ odmówićъ temuъ żądaniu.

— Doъ Tulonuъ przybyłъ wъ nocyъ zъ 13 naъ 14 b. m. statekъ parowyъ *le Vautour*, zъ wiadomościamiъ zъ Algieru. Jenerałъ Guenéhencъ przybyłъ doъ tegoъ miasta, udającъ się naъ odhowanieъ przeglądu wъ Oranie. Jen. Galboisъ zboczyłъ doъ Laъ Calle, zъ wiedzilъ poъ drodzeъ obronneъ obozyъ wъ Dréan, Nedschmeja, Guelma i Medjez-el Hammar, a wъ dniuъ 1 Sierpnia objąłъ dowództwoъ wъ Konstantynie. Kolumnaъ, złożonaъ odъ 800 doъ 1000 ludziъ, wyszła zъ Konstantyny, poъ odbiórъ należnejъ dani odъ pogranicznychъ pokoleń.

отомомъ, который, послѣ того, представилъ его Королеву въ Букагамскомъ дворцѣ. (A.P.S.Z.)

ПОРТУГАЛІЯ.

Лиссабонъ, 7-го Августа.

Взятіе въ плѣнъ Ремезида весьма важно для правительства. Въ продолженіи пяти лѣтъ сопротивлялся онъ законнымъ властямъ и разсѣвалъ ужасъ въ провинціяхъ Алгарби и Алемтежо. Въ молодыхъ лѣтахъ предназначенъ онъ былъ въ духовное званіе, но послѣ оставилъ оное и женился. Въ царствованіе Д. Мигуеля былъ офицеромъ въ баталіонѣ охотниковъ Королевской службы; въ послѣдствіи жилъ спокойно въ деревнѣ; въ 1833 году собравъ вооруженныхъ поселанъ, велъ онъ партизанскую войну. Смерть его уничтожить его партію и обезпечить миръ. (O.F.C.H.)

ШВЕЙЦАРІЯ.

Люцернъ, 19 го Августа.

Вчера прибылъ сюда неожиданно Россійскій Посланникъ. Въ Иатерлакенѣ получилъ онъ чрезъ курьера порученіе, которое здѣсь долженъ исполнить.

— Изъ Турговіи уведомляютъ: „Советъ правительства въ отношеніи Французской ноты представленной ему сеймомъ опредѣлилъ: „Что имѣющее въ виду обстоятельство, есть просто полицейское происшествіе, почему принадлежитъ къ малому Совету: „На такое преложеніе Советъ сей опредѣлилъ: „Требованіе состороны Франціи, удалить Людвика Наполеона, не можетъ быть дозволено Турговскимъ Кантономъ.”

— Швейцарскіе журналы утверждаютъ, что Принцъ Людвикъ Наполеонъ не только не оставитъ добровольно Швейцаріи, но даже пробудетъ тамъ до окончанія дипломатическихъ споровъ. (G. C.)

ШВЕЦИЯ И НОРВЕГІЯ.

Стокгольмъ, 14-го Августа.

Новый законъ дозволяющій евреямъ на равнѣ съ прочими пользоваться Гражданскими законами, встрѣчаетъ много сопротивленія въ здѣшнихъ оппозиционныхъ журналахъ, которые утверждаютъ, что подобный законъ требуетъ участія чиновъ. (G. C.)

ИТАЛІЯ.

Флоренція, 10-го Августа.

Графиня Липона (сестра Наполеона, вдова Мурата), возвратясь сюда на прошлой недѣлѣ изъ Парижа, нашла запечатаннымъ свой домъ. Это была мѣра предосторожности въ пользу ея, ибо Генераль Макдональдъ находившійся прежде въ Австрійской службѣ, а потомъ обрученный съ нею по смерти Мурата, скончался въ отсутствіи ея. Графиня четвертымъ своимъ дѣтмъ уступила половину пенсіона назначенно ей въ Парижѣ; такъ обр. получать пособіе два ея сына живущіе въ Америкѣ и содержащіеся тамъ собственными способами. (G. C.)

СѢВЕРО-АМЕРИКАНСКІЕ СОЕДИНЕННЫЕ ШТАТЫ.

Нью-Йоркъ, 6-го Августа.

Отличный пріемъ оказанный Англіискою Королевою сыну Президента Соединенныхъ Штатовъ, Г. Джону ванъ Бурену во время пребыванія его въ Лондонѣ, жители Уніи почитаютъ для себя очень лестнымъ и расположеніе къ Англичанамъ сдѣлалось отъ сего опять дружественнымъ. Однако, несмотря на это, полагаютъ, что правительство рѣшилось несогласиться съ Великобританіею на счетъ споровъ о границахъ. Съ Канадскихъ границъ извѣстїа объ отношеніи приграничныхъ жителей обихъ сторонъ, теперь опять благоприятны. Поступки Графа Дургема здѣсь вообще одобряютъ, а также и письма получаемыя изъ Канады, выражаются въ подобномъ же смыслѣ.

— Цѣна всего золота добытаго въ продолженіи послѣднихъ 10 лѣтъ, во всѣхъ рудникахъ Соединенныхъ Штатовъ, составляетъ до 30 мил. долларовъ.

— Последняя оспенная эпидемія между Индѣйцами, будто похитила ихъ болѣе 100,000 чел.

— Жаръ здѣсь очень великъ; въ другихъ, лежащихъ на Атлантическомъ морѣ, городахъ онъ даже былъ безпримѣрный; несмотря на то въ этихъ мѣстахъ вовсе не было эпидеміи, напротивъ того пользуются самымъ лучшимъ здоровьемъ. Также извѣстїа о состояніи жатвы хлѣба, особенно пшеницы, со всѣхъ частей Уніи совершенно благоприятны; только продолжительная засуха повредила нѣсколько картофеля. (A.P.S.Z.)

СОЕДИНЕННЫЕ ШТАТЫ. Ла Плата.

Буэнос Айресъ, 20-го Іюня.

29 Мая въ Палатѣ представителей было чрезвычайное засѣданіе, по поводу Французской блокады, а также по сему предмету принята была нота отъ Президента. Актъ сей заключаетъ въ себя даже

ПОРТУГАЛІЯ.

Лисбона, д. 7-го Сіерпня.

Ужасе Ремезида jest nader ważnym dla Rządu wypadkiem. Przez pięć lat opierał się on władzy i rozsiewał postrach w Algarbii i Ałemtejo. Z młodości był przeznaczony do służby kościelnej, potem porzucił ten stan i ożenił się. Za panowania D. Miguela był chorążym w batalionie ochotników Królewskich. Później mieszkał spokojnie na wsi. Od roku 1833 zgromadził około siebie uzbrojonych wieśniaków i prowadził wojnę sposobem gerylasów. Śmierć jego zapewnił pokój i posłużył do zupełnego wyćpienia jego stronników. (G.R.K.P.)

SZWAJCARYA.

Lucerna, 19 go Sierpnia.

Dnia wczorajszego przybył tu niespodzianie Poseł Rossyjski. W Interlaken otrzymał przez gońca zlecenia, którym tu zadość uczyni.

— Donoszą z Turgowii: „Rada Rządowa, postanowiła względem noty francuzkiej, którą jej z Sejmu nadesłano: „Ze okoliczność, o którą rzecz idzie, jest prostym wydarzeniem policyjnym, z którego powodu, należy do kompetencji Matej Rady.“ Na wniosek podobny, postanowiła też Rada: „Żądane ze strony Francyi oddalenie Ludwika Napoleona, nie może być przez Kanton Turgowii dozwolone.”

— Dzienniki Szwajcarskie twierdzą, że Ludwik Napoleon nie tylko dobrowolnie nie opuszcza Szwajcaryi, ale nawet w niej bawić będzie aż do ukończenia sporów. (G. C.)

SZWECYA I NORWEGIA.

Sztokholm, 14-го Сіерпня.

Nowe prawo o nadaniu żydom równości w używaniu praw obywatelskich, znajduje wiele przeciwności w tutejszych dziennikach opozycyjnych, które utrzymują, że podobne prawo potrzebuje spódziałania stanów. (G. C.)

WŁОСНУ.

Florenycja, 10 Сіерпня.

Hrabina Lipona (siostra Napoleona, wdowa po Muracie), wróciwszy tu w zaprzeszłym tygodniu z Paryża, znalazła dom swój zapieczętowany. Był to środek ostrożności, użyty dla jej dobra, ponieważ Jenerał Macdonald, dawniej w służbie austryackiej zostający, z którym ona po śmierci Murata była zaślubiona, umarł podczas jej nieobecności. Hrabina odstąpiła czworgu dzieciom swoim połowę pensyi, przyznanej sobie w Paryżu; tym sposobem, otrzymują bardzo pożądanе wsparcie dwaj jej synowie, mieszkający w Ameryce i z własnych tamie utrzymujący się środków.

STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI PÓŁNOCNEJ.

New-York, 6 Сіерпня.

Z odznaczenia, jakie okazała Królowa Angielska synowi Prezydenta Stanów Zjednoczonych, P. John van Buren, podczas pobytu jego w Londynie, obywatele Unii są bardzo zadowoleni, i sposób myślenia dla Anglii znowu się przez to stał przyjaźniejszym. Pomimo to jednakże rozumieją, że Rząd postanowił niezyciń żadnego przyzwolenia w sporze o granice z Brytanią-Wielką. Od granic Kanady wiadomości o stosunkach mieszkańców granic obu stron teraz są znowu pomyślniejsze. Postępowanie Hrabiego Durham powszechnie tu jest chwalone, listy otrzymywane z Kanady, w podobnyż wyrażają się sposób.

— Wartość wszystkiego złota, wydobytego w ostatnich 10 latach w kopalniach Stanów Zjednoczonych, wynosi na 30 mill. dolarów.

— Ostatnia epidemia ospy pomiędzy Indyanami, miała sprzątnąć ich do 100,000.

— Upał tu jest bardzo wielki; w innych miastach nad Atlantycznym Oceanem położonych, był nawet bezprzykładny; pomimo to, w miejscach tych zgoła nie było epidemii, lecz nawet dobre utrzymuje się zdrowie. Również wiadomości o stanie żniwa, a szczególnie pšenicy, ze wszystkich części Unii bardzo są pomyślne; tylko kartofli nieco zaszkodziła długo trwająca susza. (A.P.S.Z.)

STANY ZJEDNOCZONE. Ла Плата.

Buenos Ayres, 20 Сіерпня.

Izba reprezentantów odbywała w dniu 29 Maja nadzwyczajne posiedzenie, z powodu blokady francuzkiej, i otrzymała w tym przedmiocie postanowienie prezydenta. Akt ten zawiera nawet wypowiedzenie wojny

объявление войны Франціи. Полагаютъ что представители утвердятъ распоряженія президента; недостаетъ только правительству денегъ. Генераль Розасъ никогда несогласитя на требованія Франціи, а потому блокада будетъ продолжаться до тѣхъ поръ, пока другой Президентъ не будетъ назначенъ. (О.Г.Ц.П.)

Т у р ц и я.
Смирна, 28-го Юля.

27 с. ж. было здѣсь нѣсколько ударовъ землетрясенія; послѣдніе удары были довольно сильны. Явленіе сіе продолжалось около 10 секундъ и ощущаемо было на протяженіи нѣсколькихъ миль.

(О.Г.Ц.П.)

М е к с и к а.
Тампико, 1-го Юля.

Блокировка Французскихъ портовъ Мексиканскою эскадрою продолжается и неслышно, отъ чего можно ожидать скорого прекращенія таковой блокировки. Мексиканцы держатся твердо и рѣшились не поддаваться на требуемыхъ условійхъ, съ другой стороны и Французы кажутся не хотять отказаться отъ своихъ требованій и ожидаютъ только подкрѣпленія своей эскадры, чтобы начать бомбардировку Веракруцъ. На берегахъ дѣлаются военныя приготовленія. Если не наступитъ скоро перемиріе, то полагаютъ, что Французы увеличатъ еще свое требованіе въ слѣдствіе умножившихся расходовъ, къ которымъ они принуждены, по причинѣ несогласія до сихъ поръ съ противной стороны на миръ (А.Р.С.З.)

С м ѣ с ѣ.

Свѣдѣнія о вспомогательныхъ для крестьянъ Банкахъ.

Запасныя хлѣбныя магазины, для вспоможенія казеннымъ крестьянамъ, на островѣ Эзелъ учреждены были отъ казны еще въ 1766 году. Изъ нихъ, на общемъ положеніи, производились нуждающимся ссуды того хлѣба, съ прибавкою нѣкотораго на заемъ рота хлѣбомъ же.

Къ 1793 году, накопилось въ этихъ магазинахъ до 5830 четвертей хлѣба. Такое количество далеко превышало ежегодную потребность, и потому было положено на вспоможеніе казенныхъ крестьянъ оставить половину этого хлѣба въ магазинъ, а другую продать. Вырученныя отъ продажи деньги, 11,710 руб., были обращены во *Вспомогательный капиталъ* для денежныхъ ссудъ крестьянамъ, имѣющимъ нужду въ пособіи такого рода.

Въ 1822 году, не смотря на повторенныя продажи лишняго хлѣба, запасъ въ магазинѣ опять возросъ до 5000 четвертей, а вспомогательный денежный капиталъ составлялъ уже 58,300 рублей, изъ коихъ производились ссуды и вспоможенія крестьянамъ. Послѣдствія сего учрежденія вполнѣ соответствовали ожиданіямъ Правительства казенныхъ крестьянъ; пользуясь разсудительно симъ благодѣиіемъ, они видимо поправились въ своемъ хозяйствѣ, въ коемъ водворились порядокъ и довольство.

Видя такой счастливый успѣхъ, Эзелское дворянство пожелало распространить сіе благодѣиіе и на помѣщичьихъ крестьянъ. Всегда готовое на всякую жертву для общей пользы, оно положило: отпустить крестьянамъ всѣ считающіеся на нихъ по 1818 году помѣщичьи недоимки, и сверхъ того, собрать между собой 14,000 рублей, для основанія вспомогательнаго для нихъ капитала *), испросить Высочайшее соизволеніе на пріобрѣтеніе сей суммы къ вышепомянутому капиталу казенныхъ крестьянъ, съ тѣмъ, чтобы впредь производить изъ него денежные ссуды вообще всѣмъ, какъ казеннымъ такъ и помѣщичьимъ крестьянамъ. По полученіи на то Высочайшаго разрѣшенія, въ 1823-мъ году, открытъ на Эзелѣ *Общій крестьянскій вспомогательный Банкъ*, управляемый Коммиссіею, состоящею изъ членовъ, отъ казны, и отъ дворянства назначаемыхъ. Главныя начала, на коихъ основано это управленіе, заключаются въ слѣдующемъ:

1) *Безвозвратныя ссуды* выдаются крестьянамъ: подвергнувшимся какому либо, не по своей винѣ несчастію, какъ то: пожару отъ молніи, граду, скотскому наяду и т. п.

2) *Ссуды съ возвратомъ* или займы на 1, 2 и 3 года, со вносомъ умереннаго при уплатѣ роста (процентовъ) дѣлаются крестьянамъ, желающимъ предпринять по хозяйству своему какое нибудь значительное улучшеніе, какъ то: осушеніе болотъ, разчистка и разработку пустырей, уводненіе луговъ посредствомъ водопроводныхъ каналовъ, и т. п. Эти ссуды опредѣляются по соображенію дѣйствительной потребности и благонадѣжности заемщика.

3) Такія же ссуды производятся известнымъ

*) Надобно замѣнить, что на Эзелѣ число казенныхъ крестьянъ далеко превышаетъ число помѣщичьихъ.

Франціи. Сдѣла, że reprezentanci potwierdzą postępowanie prezydenta. Braknie tylko Rządowi pieniędzy; Jenerał Rosas nigdy nie przyzwoli na żądania Francji; zatem blokada będzie się ciągnąć, póki inny Prezydent mianowanym nie zostanie. (G.R.K.P.)

Т у р ц я.

Смирна, 28 Lipca.

W dniu 27 Lipca dało się uczuć kilkakrotne trząsienie ziemi, którego ostatnie uderzenie było dosyć silne. Trwało blisko 10 sekund i rozciągało się na mil kilka. (G.R.K.P.)

М е к с и к а.

Тампико, 1 Lipca.

Блокада Портовъ Мексиканскихъ чрезъ эскадру Французкѣ трва ciągle i nie stychać jeszcze, zkad spodziewać się należy prętkiego jej podniesienia. Meksykanie są nieugięci i postanowili niepoddawać się pod żądaniem warunkami. Z drugiej strony i Francuzi nie chcą zda się odstępować swych żądań i tylko oczekują wzmocnienia swej eskadry dla rozpoczęcia bombardowania Veracruz. Jeśli wkrótce nie nastąpi ugoda, rozumieją, że Francuzi wtedy skutkiem powiększonych wydatków, do których zmuszeni byli przez dotychczasowe opieranie się Meksykanów, podwyższą jeszcze swe pretensye. (A.P.S.Z.)

Р о з м и т о с т и.

Wiadomość o Zapomogowych Bankach dla włościan.

Запасныя магазины збожова, для запомоги влошчанъ казенныхъ, на wyspie Oesel założone były przez skarbowych jeszcze w roku 1766. Z nich na ogólnej ustawie czyniona była potrzebującym pożyczka zboża, z dodatkiem niejakiego od pożyczki przyrostu także zbożem.

Do roku 1793 zebrano się w tych magazynach do 5830 czterci zboża. Ilość ta daleko przechodziła coroczną potrzebę, przeto postanowiono było na zapomogę włościan skarbowych zostawić połowę tego zboża w magazynie, a drugą sprzedać. Otrzymane z sprzedaży pieniądze, 11,710 rubli, były obrócone na *kapitał zapomogowy* dla pieniężnych pożyczek włościanom, mającym potrzebę pomocy takiego rodzaju.

W roku 1822, pomimo powtórnego sprzedania nadpotrzebnego zboża, zapas w magazynie urosł znowu do 5,000 czterci, a zapomogowy kapitał pieniężny wynosił już 58,300 rubli, z których czyniono pożyczki i wspomaganie włościanom. Skutki tego zakładu zupełnie odpowiadały oczekiwaniom Zarządu włościan skarbowych: użytkując rozsądnie z tego dobrodziejstwa, włościanie widocznie się poprawili w swej gospodarce, w której usadowiły się porządek i dostatek.

Widząc tak szczęśliwy skutek, Dworzaństwo Ezelskie zażądało rozciągnąć to dobrodziejstwo i na włościan obywatelskich. Zawsze gotowe na wszelką ofiarę dla dobra ogólnego, Dworzaństwo postanowiło: darować włościanom wszystkie liczące się na nich obywatelskie zadłości do roku 1818, i oprócz tego, zebrawszy między sobą 14,000 rubli, na zakład zapomogowego dla nich kapitału *), wyjednać Najwyższe zezwolenie na przyłączenie tej summy do wyżej pomienionego kapitału włościan skarbowych, z tym warunkiem, ażeby odtąd wydawać z niego pieniężne pożyczki wszystkim w ogólności, tak skarbowym jako i obywatelskim włościanom. Po otrzymaniu na to Najwyższego dozwolenia, w roku 1823 otwarty został na wyspie Oesel *Ogólny włościancki Bank zapomogowy*, zarządzany przez Kommissją, składającą się z członków, od skarbu i od dworzaństwa naznaczonych. Główne zasady, które są osnową tego zarządu, zawierają się w tém, co następuje:

1) *Pożyczki bez zwrotu* robią się włościanom, uległym jakimukolwiek, nie z własnej winy nieszczęściu, jako to: pożarowi od pioranu, gradobiciu, upadkowi bydła i t. p.

2) *Pożyczki z powrotem* czyli pożyczki na 1, 2 i 3 lata, z wnoszeniem umiarkowanego przy wypłacie przyrostu (procentów) wydają się włościanom, chcącym przedsięwziąć w swém gospodarstwie jakiekolwiek znaczne ulepszenie, jako to: osuszenie błot, trzebieże, wyrabianie pustoszy, zalewanie łąk za pomocą kanałów i t. p. Pożyczki te naznaczają się podług rzeczywistej potrzeby i pewności pożyczającego.

3) Takież pożyczki dają się znanym ze swej sta-

*) Należy uważać, że na wyspie Oesel liczba włościan skarbowych daleko przewyższa liczbę obywatelskich.

старательнымъ хозяевамъ, на обзаведеніе себя лучшимъ скотомъ и лошадьми, полевымъ орудіемъ, отличными сѣменами и т. п.

4) *Ссуды* крестьянскимъ общинамъ выдаются не ниже 500 рублей и не свыше 6,000 рублей, при достаточномъ обеспеченіи вѣрности уплаты.

5) *Ссуды лигныя* крестьянамъ выдаются не менѣе 25 руб. и не свыше 300 р. на каждого.

6) Въ запасномъ магазинѣ положено имѣть всегда въ наличности не менѣе 6,000 и не болѣе 10,000 лотовъ, (3 лота равны 1 четверти). Весь сверхъ того оказывающійся въ запасѣ хлѣбъ продается, и выручаемыя деньги приобщаются къ вспомогательному капиталу.

На основаніи сихъ общихъ правилъ, не стѣсняясь впрочемъ формами, а соображая всегда свои распоряженія съ обстоятельствами и съ истинною потребностію, Комиссія выдавала (по десятилѣтней сложности) безвозвратныхъ ссудъ по 3,545 рублей въ годъ. Не смотря на то, вспомогательный капиталъ къ 1 Января 1838 года возросъ до 101,662 рублей а въ запасномъ крестьянскомъ магазинѣ было въ наличности: ржи 3183 четверти, ячменя 1499½ четвертей. Такимъ образомъ цѣль сего общепользнаго учрежденія исполнена; богатымъ хлѣбнымъ запасомъ всегдашнее безнужное продовольствіе крестьянъ Эзельскихъ совершенно обеспечено, а благоразумнымъ употребленіемъ выдаваемыхъ имъ изъ вспомогательнаго капитала различныхъ денежныхъ ссудъ, хозяйства ихъ годъ отъ года усовершенствуются и порядокъ и довольство въ нихъ возрастаютъ.

Такое благодѣтельное дѣйствіе сего учрежденія не могло не обратить на себя особаго вниманія дворянскихъ сословій въ Прибалтійскихъ нашихъ губерніяхъ. Исполненные всегдашнимъ желаніемъ содѣйствовать всѣми отъ нихъ зависящими способами къ упроченію благосостоянія своихъ крестьянъ, благородныя Рыцарства, Лифляндское, Эстляндское и Курляндское, занялись также изысканіемъ средствъ для учрежденія у себя вспомогательныхъ Банковъ, которые заводятся уже по примѣру Эзельскаго, съ нѣкоторыми измѣненіями, по соображенію мѣстныхъ обстоятельствъ.

Въ Лифляндіи продовольствіе крестьянъ хлѣбомъ и сѣменами обеспечено съ избыткомъ, имѣющимся на законномъ положеніи въ крестьянскихъ магазинахъ запасами хлѣба*), и потому оставалось еще составить *денежный вспомогательный капиталъ*. На сей конецъ Лифляндское Рыцарство общимъ согласіемъ положило:

1) По числу душъ мужеска пола, внести отъ себя по 25 коп. съ каждой, на первое основаніе того капитала, и

2) По примѣру Эзелю, изъ хлѣбныхъ запасовъ въ общинныхъ крестьянскихъ магазинахъ, продавать ежегодно 20 часть хлѣба и выручаемыя за то деньги приобщать къ тому же капиталу.

Это предположеніе, удостоившись Высочайшаго соизволенія и утвержденія, приведено въ исполненіе, и по учиненіи такого же сбора по казеннымъ аренднымъ имѣніямъ, составился нынѣ вспомогательный капиталъ въ 106,158 руб. 90 коп. сереб., для крестьянъ казенныхъ и помѣщичьихъ. Управленіе этимъ капиталомъ и употребленіе его соответственно основной благотворной цѣли, возложено на Комиссію, составленную по образцу Комиссіи, на Эзелю существующей; она руководствуется тѣмъ же, вышеизъясненными основными правилами, съ нѣкоторыми только измѣненіями по мѣстнымъ обстоятельствамъ.

Такимъ образомъ, Лифляндскій Вспомогательный Банкъ основанъ и принятъ нашими поселенцами съ живѣйшею благодарностію. По примѣрному исчисленію, вспомогательный капиталъ, въ теченіи первыхъ двадцати лѣтъ, чрезъ ежегодное приращеніе процентовъ и продажу избыточнаго въ запасныхъ магазинахъ хлѣба, долженъ составить 186,200 рублей серебромъ. При постоянномъ доброжелательномъ управленіи и справедливомъ распределеніи ссудъ, на соответствующее цѣли ихъ употребленіе, нѣтъ сомнѣнія, что учрежденіе этого Вспомогательнаго Банка болѣе и болѣе утвердится, и что возрастающій капиталъ представитъ не только намъ, но и потомкамъ нашимъ, вѣрный и надежный оплотъ противъ всякихъ непредвидимыхъ по сельскому хозяйству несчастій, и неизсякающій источникъ оживленія сельской промышленности и благосостоянія крестьянъ.

Августъ фонъ Гагемейстеръ.

Мыза Готгардсбергъ
17 Іюля 1838.

(3. Г.)

ranności gospodarzom, na opatrzenie siebie w lepsze bydło i konie, narzędzia rolnicze, dobre nasiona i t. p.

4) *Pożyczki gminom* włościańskimъ выдаются не въ меньшей ilości надъ rubli 500 и не въ więkšej надъ 6,000 rubli, przy dostatecznymъ zabezpieczeniu wypłaty.

5) *Pożyczki osobiste* włościanomъ выдаются не менѣе надъ 25 rubli и не więcej надъ 300 rubli dla kaźdego.

6) W magazynie zapasnymъ postanowiono mieć zawsze w gotowości nie mniej, jakъ 6,000 и не więcej, jakъ 10,000 łofow (3 łofy równe są 1 четвѣрци). Cafe nad tę ilość okazująca się w zapasie zboże, ma byćzъ przedawane, a otrzymane pieniądze przyłączają się do kapitału zapomogowego.

Na osnowie tychъ ogólnychъ prawideł, nie ścięśniającъ się zъ resztą formami, ale stosującъ zawsze swe rozporządzenia do okoliczności i prawdziwej potrzeby, Kommissya wydawała (w proporcji dziesięcioletniej) pożyczekъ bez powrotu po 3,545 r. na rok. Pomimo tego, kapitał zapomogowy do 1-go Stycznia 1838 roku urosł do 101,662 rubli; a w zapasowymъ magazynie włościańskimъ było w gotowości: żyta 3,183 четвѣрти, i jęczmienia 1,499½ четвѣрти. Tymъ sposobemъ celъ tego powazecznie pożytecznego zakładu został osiągnięty: przezъ obfity запасъ zboża statecznie bezъ niedostatku przeżywienia włościanъ wyspy Oeselъ zupełnie zapewniono, a przezъ roztropne użycie wydawanychъ imъ zъ kapitału zapomogowego rozmaitychъ pożyczekъ pieniężnychъ, gospodarstwa ichъ corokъ polepszają się, a porządekъ i dostatekъ w nichъ wzrastają.

Takъ dobroczynne działanie tego zakładu nie mogło nie zwrócić na siebie szczególnej uwagi stanówъ dwорянскихъ w Nadbałtyckichъ naszychъ Guberniachъ. Przejęci stateczną żądzą przykładania się wszystkimi od nichъ zależącymi środkami do utrwalenia dobrego bytu swychъ włościan, Szlachetne Rycerstwo, Inflantskie, Estońskie i Kurlandzkie, zajęły się także wyszukaniemъ środkówъ do założenia u siebie zapomogowychъ Bankowъ włościańskich, które się jużъ zakładają na wzórъ Oeselskiego, zъ niektórymi od mianami, stosownie do miejscowychъ okoliczności.

W Inflantachъ opatrzenie włościanъ w zboże i nasienie sownie zabezpieczono, znajdującemi się na prawnej ustawie w magazynachъ włościańskichъ запасami (zъ **); a zatemъ zostawało jeszcze złożyć *pieniężny капиталъ zapomogowy*. Na tenъ koniecъ Rycerstwo Inflantskie za wspólną zgodą postanowiło:

1) Podługъ liczby duszъ płci męskiej, wnieść od siebie po 25 kop. zъ kaźdej duszy, na pierwsze założenie tego kapitału, i

2) Na wzórъ wyspy Oesel, zъ zapasowъ zboża w gminnychъ magazynachъ włościańskich, przedawać corocznie 20 częśćъ zboża, wzięte za to pieniądze przyłączać do tegożъ kapitału.

Projektъ ten, otrzymawszy Najwyższą zezwolenie i utwierdzenie, przeprowadzony został do skutku, i po uczynieniu takiegożъ poboru w szlacheckichъ majątkachъ arrendownychъ, złożył się terazъ капиталъ zapomogowy, do 106,158 rubli 90 kopiejekъ srebremъ, dla włościanъ szlacheckichъ i obywatelskichъ. Zarządъ tego kapitału i jego użycie podługъ zasadniczego celu dobrego i czynnego, polecono Kommissji i złożonej na wórъ Kommissji на wyspie Oeselъ będącej; trzyma się ona tychъ же wyżej opisanychъ prawidełъ zasadniczychъ, zъ niektórymi tylko odmiannami stosownie do miejscowychъ okoliczności.

Tymъ sposobemъ, Inflantski Bankъ zapomogowy został założony i przyjęty przezъ naszychъ włościanъ zъ najwyższą wdzięcznością. Podługъ zbliżonego wyliczenia kapitału zapomogowego, w przeciągu pierwszychъ latъ dwudziestu, przezъ przyrostъ procentowъ i sprzedażъ nadpotrzebnego w zapasowychъ magazynachъ zboża, powinienъ czynić 186,200 rubli srebremъ. Przy statecznymъ i dobrymъ zarządzie i sprawiedliwymъ rozdzielaniu pożyczekъ, na odpowiednie celowi użycie, niema wątpliwości, że założenie tego Banku Zapomogowego coraz się więcej ugruntuje, i że капиталъ rosnący będzie nie tylko namъ, ale i potomkomъ naszymъ, pewną ochroną przeciwko wszelkichъ nieprzewidzianychъ w gospodarstwie wiejskiemъ niebezpieczeństwu, i niewyczerpanemъ źródłemъ ożywienia wiejskiego przemysłu i dobrego włościanъ bytu.

August von Hagemejster.

Маятекъ Gothardsbergъ
17 Lipca 1838 roku.

(Gaz. Rol.)

*) Въ Лифляндіи, по 7 ревизіи, считалось 247,000 душъ мужеска пола, а по 8 оказалось 308,077 душъ. На нихъ стоишь нынѣ въ крестьянскихъ запасныхъ магазинахъ 308,750 четвѣршей разнаго хлѣба.

**) W Inflantachъ, podługъ 7-ej rewizji, liczyło się 247,000 душъ płci męskiej, a w 8-ej okazało się 308,077 душъ. Dla nichъ znajduje się terazъ we włościańskichъ magazynachъ zapasnychъ 308,750 четвѣрти różnego zboża.